

Einblick in das Supplement zum
Lexikon zur byzantinischen Gräzität (LBGSup)
Version 2023-06

H

ἡγεμονάρχης, ὁ *oberster Gebieter* (Bezeichnung für einen ausländischen Fürsten): DeCer I 679,6 = DeCerDF II 46,4.— = LBG.

ἡγουμενεῖον, τό *Zelle (Behausung) des Abtes*: SymStud 9,6. Gregent 8,62. PapSyl 17,28; 22,7. MR VI 295. TypSab 291,9. AXen 1,123.139 (a.1089). KypTyp 23,22. *Amt des Abtes*: Zepos I 325 (a.1094) = Balsam I 641A. TaktNik 21,33; 69,8 = TaktNikH 46,8; 136,32. APantel 8,29 (a.1169). KadStach 49 (s.XIV).— LBG, TLG.

ἡγουμενικός *den Abt betreffend*: ThStudEp 281,12. PselMalt II 8,27. EustOp 255,10; 260,40 = EustMonach 167,10; 181,4. Balsam I 677A. *den Oberhirten betreffend*: MiChon II 256,17 = MiChonEp 128,9.— LSSup, L, LBG, TLG, Kr X 84*, Car, Somav, Stam.

ἡγουμενικῶς *als Abt*: MM IV 299 (a.1231). PlanEpist 163,14. PRK 10,107 (a.1315); 60,18 (a.1318). ABatop 83,10 (a.1338).— LBG, TLG.

***ἡγουμένως** *geführt*: GennSchol VIII 417,21; 422,27.— KumN, TLG.

ἡδυβόρος *süß schmeckend*: CosmGr 241,5. βρῶμα ἀρχεγόνων JoGeo 294,4 (-μόρος ed.) = JoGeoOp 75,10. JoGeo -όροι νόου ? 335,29.— LBG, TLG.

***ἡδυγαληνός** *süß und ruhig*: -ὸν ρέυμα MakarEpigr 849,5,2.

ἡδύγορος *angenehm klingend*: ἡδήγορος RezLBG4Henr 329. LBG Korrektur.

ἡδύκοκκος *mit süßem Kern*: JoGaz II 12 (cod.): ἡδυτόκος JoGazL 401 (coni.; s.auch p.159).— LBG.

ἡδύκομος *mit süßen Blütenblättern*: ἄνθος Bergk III 361 = CiccPoeti 110,1 (Leon Mag.).— = LBG.

ἡδυτόκος *Süße erzeugend, süß schmeckend:* καρπός JoGaz II 12 (coni.) = JoGazL 401 (coni.; s. auch p. 159).— = LBG.

ἡεράνειος *blau:* AZogP 7,76 (a.1267).— LBG ἡεράνεος.

ἡθικεύομαι *moralisieren, über Ethik sprechen:* ScholAesch I 51,18. NByzMo 705CD = NByzIsl I 77 (p.44). Zonar I 5. AASS Junii IV 235C (Acta Manuel c.9). *nachahmen:* πίθηκοι ... τὸ πᾶν ἡθικεύονται AnSinHex 368,294.— LS, LBG, TLG, Duc App I, Stam.

ἡλιακός, ó *Terrasse, Balkon:* VAlex 169,5. Achmet 101,23. DeCerV I 108,21 = DeCerDF I 28,57. KonstPorphMil C 626. τὸ -όν DujChron 21. Theoph I 274,22. OikList 191,4.7; 211,14 (Philoth.). Bas A 2630,10. -ός (adj.; sc. οῖνος) Rosinenwein: Seth 96,13.— (LS), LSSup, L, Soph, LBG, Kr, Duc, Somav, Stam, ABME 3 (1937) 73, TrappEta, KukBios IV 290, SchreinHaus 314.318, LexPont.

ἡλιακῶς *wie die Sonne:* MR I 287. EustQuad III 225.— LS, LBG, TLG, TrappEta.

ἡλίθης, ó ? *Tor, Dummkopf:* Sym I 1444B (falso pro ἡλίθιος ?).— LBG; RezLBG4Henr 329.

ἡλικίωσις, ἡ *Volljährigkeit.*— RezLBG4Henr 328. LBG Korrektur.

ἡλιοβολέω (*wie*) *Sonnenstrahlen aussenden:* ThStudEp 273,10. FatStud 104. JoanMnem 58 = GregDiak 770. χάριν NPaph 132A. (trans.) *mit Sonnenstrahlen treffen, mit Sonnenlicht bescheinen:* τοὺς βασιλεύοντας JoanMnem 65 = GregDiak 776. (pass.) TheophCont 336,7. DeCer I 638,2 = DeCerDF II 40,8. EustMin 233,39.— LS, LBG, TLG.

ἡλιοδόχος *die Sonne (= Christus) empfangend:* NeophOm 224,265 = NeophSyng V 156,332.— = LBG.

ἡλιοειδέομαι *der Sonne gleichen:* ἡ παρθενία τῷ καθαρῷ ἡλιοειδεῖται HomAkath 832 = HomAkathG 282,201.— = LBG.

***ἡλιολατρεία, ἡ** *Anbetung der Sonne:* AnSinHex 70,171.— Vgl. ἡλιολάτρης LBG.

***Ἡλιονῖται, οἱ** eine jüdische Sekte: GennSchol V 306,28.

ἥλιος, ó *Gold:* τότε ἐπίφρονον ἐπὶ σῶμα σελήνης, καὶ ἔξεις ἥλιον, ὃν οὐκ ἔχουσιν αἱ τῶν βασιλέων ἀποθῆκαι

StephId II 251,6. ἡλίου ζῶον = φοινικόπτερος (Flamingo)
Kyran I 7,1. Alchimist XI 4,3.6.19; 10,7 et passim.—LBG;
ICS 15/2 (1990) 314 (Cyran.); (LS, LSSup, L).

ἡλιοσεληνάτος *mit (der Darstellung von) Sonne und Mond*: νομίσματα APantel 1,11.12 (a.1030). AEspf 1,18 (a.1034). FeissChron 1137.— LBG.

***ἡλιοσεληνιακός** *Sonne und Mond betreffend*: συζυγία HungSuppl 75,17v (a.1415).— KumN.

ἡλιοστάσιον, τό *Sonnenwende*: Astrolab 12,30.— TLG; LS (vgl. -σία, ἡ).

ἡλιοστόλιστος *mit der Sonne geschnückt*: νύμφη MR III 363.—Vgl. -στολισμένος Stam; LBG; LexDelt 23 (2001) 280.

***ἥλιότης, ἡ** *Sonnenschein*: GennSchol III 71,23; 391,32.

ἥλιοτρόπιον, τό *Sommersonnenwende*: -ιν TaktNik 83,29 = TaktNikH 162,5 = -ιον JoMon 113D = PenitBiz 104,14.— LBG.

ἥλιοφεγγός *wie die Sonne leuchtend*: ἡ ἡ. τῶν εὐαγγελικῶν φθόγγων λαμπάς IsGlabHom II 33,7.— LSSup; LBG -ής.

ἥλιοφώτιστος *von der Sonne beleuchtet*: ApocSedr XI 1. KadSem 363 (s. XIV).— KumN, Dem, Stam, LBG.

ἥλιόω *wie die Sonne leuchten, in der Sonne glänzen*: τὴν ... ἥλιωσαν κόμην AnnaR 135,83.— LS -ιόμαι.

ἥλος, ὁ *Lanze*: ἄγιος Anna II 154,23.28 = AnnaR 257,6.10.— (LS, L, Kr, AndrArch, RBLG). = LBG.

ἥλωμα *das Nageln*: NeophDem 194 = NeophSyng III 325,229.— = LBG; LexDelt 23 (2001) 282.

ἥλωσις, ἡ *Nageln*: τῶν δρομάνων DeCer I 658,15 = DeCerDF II 44,145.— Stam. = LBG.

ἥμαντήριον, τό *Münzstätte*: ἀργυροκοπεῖον SynagLex 664 α 2106.— TLG.

ἥμεῖς *wir*: μ(ας) (gen.) GuillCorp VI 13,29 (a.1196); 16,16 (a.1220–1221) etc.; μῶ (gen.): υἱοὶ μῶ 37,20 (a.1127); 42,25 (a.1131); 46,16 (a.1137–1138).— S. auch ἐμεῖς LBG; CGMEMG II 5.3 (bes. p.870).

ἡμεράγριος *halb kultiviert, halb wild: χωράφιον ... τὸ λε-*
γόμενον τῆς Λίνουρης -ίας PK 321. ἡμεροά. δένδρα
GuillCorp VI 8,11 (a.1163).— LBG; LexDelt 23 (2001) 284.

ἡμεραιος *des Tages: διατριβαί PMasp I 67002,3,13 (a.567).*
— LBG, TLG.

ἡμεράρχης, ὁ *Beherrsch der Tages (die Sonne): StilbPoem*
M 143. MangProdPoet 23,76 (p. 148).— LBG.

ἡμεροάγριος s. ἡμεράγριος

***ἡμεροδενδρία, ἡ** *kultivierter Baum: GuillCorp VI 36,14*
(a.1125).

ἡμεροδένδριον, τό *Obstbaum: FalkLuc 90,22. GuillCorp*
VI 26,10 (a.1096-1100) etc. AMedin I 6,6 (a.1051/52); 25,11
(a.1065).— LBG, TLG, ἡμεροδέντροι LexDelt 23 (2001) 288.

ἡμερόδενδρον, τό *Obstbaum: AMedin II 34,4 (a.1180/81).*
DocRugg 61, p.237 (a.1098).— LBG.

***ἡμεροδρομεύς, ὁ** *der einen Tag durchläuft: ἥλιος Cod-*
Astr IX 2,162,15.— Vgl. ἡμεροδρόμημα LBG.

ἡμεροδρομία, ἡ *Tagereise: TheophCont 126,2 = Theoph-*
ContF III 30,8.— KumN, Stam. = LBG.

ἡμεροευρέσιον, τό *Methode zur Auffindung des Wochentags: ἡμεροευρέσιον τῆς Σελήνης CodAstr VIII 3,67,*
F123v; *τὴν ἡμεροευρεσίαν τῆς Σελήνης IX 2,66, F18v;*
Μέθοδος τοῦ ἡμεροευρεσίου XI 2,83, F140v. XI 1,122,
F394. -ιν *Inventar der Tage: CodAstr V 4,26; VIII 4,93,*
f.7r.8v.— LBG, TLG.

ἡμεροκράτωρ, ὁ *am Tag herrschend: ἥλιος ἀστὴρ ἡμ.*
ManasL 140. ἡμεροκράτορες ... οἱ ἀστέρες γίνονται
TzetzCarmII 161,16; 162,4.— Tgl, LBG.

ἡμερολόγιον, τό *Tagebuch (Steuerwesen): CorpGloss.*
σὺν θεῶ κώδικον ἡμερολόγιον CPR XXII 17,11 etc.
(a.789/90). 21,1 (a.796/797).— L, TLG, Somav, Stam; (LS);
LBG, PapInfo, WöPap.

ἡμερόνυκτα, ἡ *ein Tag und eine Nacht: DelAn I 650,7.*
-όνυχθα Mathem 4,8.— RezLBG4Henr 329. LBG
Korrektur.

ἡμερόνυκτος *Tag und Nacht umfassend*: MiChon I 88,28
cod. -νύκτιος (cf. Papageorgiu, Mich.Chon. 137).—LBG.

ἡμερόνυχθα, ἡ s. ἡμερόνυκτα, ἡ

ἡμερός, ἡ *Tag*: gen. εὐαγγέλιον τῆς ἡμεροῦ Arranz
14,26 (a.1131).— Kr s.v. ἡμέρα, TLG; CGMEMG p.478.

ἡμεροφαῶς *taghell*: EustDam 536A.600D = EustDamCR
15,19;86,8.— LS, L -ής. = LBG.

ἡμέρωμα, τό *kultivierter Boden*: AChil 40,8.62.72 etc.
(ca. 1320). ABatop 71,18-22.32 (ca.1330) etc.— LBG ; (LS,
Kr, Somav, Dem, Stam).

ἡμερωτής, ὁ *Beruhiger, Zähmer*: τῶν ἀγρίων τόπων τῆς
ψυχῆς MakSym I 216,5.— LS, Kr, Somav, LBG; LexDelt 23
(2001) 293.

***ἡμιάμβιον, τό** *Halbjambus*: ἡμιάμβια δίμετρα καταλη-
κτικά Studi italiani di filologia classica 10 (1902) 70
(Moschop).— Vgl. -βεῖον LS, TLG.

ἡμίαμβος, ὁ *halbjambisch*: στίχοι GregNazPG 37,1435A.
ἐπέεσσιν -οις NoctPetrop 192,197 (Euth. Torn). τὰ -α
Halbjamben: ib. 190 tit. *Halbjambus*: HungPhil 216,145v
(p. 323; ms. s.XV).— LBG, TLG.

***ἡμιάνωρ, ὁ** *halb Mensch, halb Tier*: PlanOvP 4,381.

ἡμιαρείανοι, οἱ *Halbarianer*: GennSchol III 433,20.—
LBG, TLG -ανοί.

ἡμίβλεπτος *halbblind*: NeophDel 196,30 = NeophSyng III
284,626.— KumN. = LBG.

***ἡμιγέρων, ὁ** *Halbgreis*: CosmGr 327,24.

ἡμίγυνος *weibisch*: BoissAn II 444 (Th. Hyrt.).— L.

ἡμιδράκων, ὁ *Halldrache*: CosmGr 55,7.— L.

ἡμιεκατοστιαιος *von 1/2 Prozent (monatlich)*: POxy LXIII
4394,48.103 etc. (a.494).— LBG, PapInfo, TLG.

ἡμίθετος *halb angenommen*: υἱός GrNyssOp III 1,199,29.
Beccus 788A.— LBG.

ἡμιθήκιον, τό *halbhöher Behälter (für den Bogen)*:
LeoTact I 140 = LeoTactD 7,36.— LBG.

ἡμικέφαλος *halbköpfig*: SynesOp 30,10 v.l. pro
μικροκέφαλος.— LS, TLG -ov.

ἡμίκρανον, τό *Schädelhälfte*: PaulNik 16,8. *Migräne*:
Kyran II 33,8.9; III 1,39. AHG III 50,200. Pradel 16,8. JoPhys
54,4; 64,29 etc.— LS, LSSup, L, TLG, Kr, LBG.

ἡμίκωλον, τό *Pobacke*: LexAmbr γ 22.— LBG -λα.

ἡμιμερής *zur Hälfte*? Miller: cod. Par. 1277,183v. *Glotta*
75 (1999) 127.— L, LBG.

***ἡμιμέριον, τό** *Halbteil*: ημιμυρίου ms. (ἡμιμέριον vel
ἡμιμοίριον?) AMedin I 93, Nr.6,8 (a.1051/52).

ἡμίονος, ἡ *Mauleselin* (bildhafter Vergleich in Bezug auf
die Theotokos): DidymZach III 1052,14-15 (5,144,6-7).
RSBN 46 (2009) 200 A.23 (s. XII).— (LS, TLG).

ἡμίπεπτος *halbverdaut*: Ideler II 194,12. ScholHip II 487.
StephGal 258,7. *an mangelnder Verdauungstätigkeit leidend*:
TheophId I 400,4.— LS, LBG, DurlDict; TLG.

***ἡμίπληγος** *halbseitig gelähmt*: StephGal 220,15.—
Vgl. -γής LS.

ἡμίπληκτος *halbseitig gelähmt*: ErmAnecd 123. LascEp
App. III 20,4 (Blemm.). VJoBat 232,29. KonstMelit 212,21.
halb eingestürzt: EEBS 42 (1975/76) 425,73 (Theod.
Cabas).— LBG, KumN, Stam.

***ἡμίπολις, ἡ** *halbe Stadt*: MichApBr 47, 4.— TLG.

ἡμισπάρακτος *halbzerrissen*: GregNazPG 37,1586A.
PlanOv 7,344 = PlanOvP 7,344.— L, LBG.

ἡμίσφαιρον, τό *Halbkugel*: σελήνης ErobGed 48 =
MatzukFall 48.— LBG, TLG; vgl. ἡμίσφαιρος LexDelt 23
(2001) 295.

ἡμιτέχνιον, τό *halbe (triviale Kunstfertigkeit), Halbkunst*:
TheodGramm 53,24.27. TestMed II 231,31.33.— LS, LBG,
TLG.

***ἡμιτίμητος**? GarzLess 241,80 (sine expl.).

***ἡμιτίμιον, τό** *halber Preis*: Gregent N 232.

ἡμίτονον, τό ein musikalisches Vortragszeichen, Zeichen
der Artikulation: PsJoDam 42,193.— LBG -ος.

*ἡμιτριβακός *halb abgerieben*: στρῶμα Le Muséon 37 (1924) 17,12 (Regula Pachomii).— Vgl. ἡμιτριβής, τριβακός LS.

ἡμίφωνος ein musikalisches Zeichen (Modulationszeichen): AnonQuest 242 etc.— LBG.

*ἡμιχρύσινος, ὁ *halbwertiges Goldstück*: MichApBr 84,57.— TLG.

ἡμίωρον, τό *halbe Stunde*: OecApoc 138,83. VAndR 1410 v.l.— LS, BauAl, Stam, LBG.

ἡνεμόφωνος *wie der Wind tönen*: óλκή JoGazL 553.— = LSSup.

ἢνι *siehe*: ecce Dorice GarzLess 241,86.— LBG.

*ἢνιον, τό *Nacken*: ó τράχηλος NystUps Text 12, p. 267: i.e. ἵνιον.

ἢνιστροφέω (*mit den Zügeln*) *lenken*: DiscXiph III 61.— LBG.

ἢνιστρόφος, ὁ *Wagenlenker, Lenker*: AP IX 777,5. ChristMityl 90,73 = ChristMitylG 90,73. (adj.) *wagenlenkend*: μύμος ManasL 2030. -φώτατε PselMin I 57,16.— LS, LBG, TLG.

*ἢνιστρον, τό *ein Magen der Wiederkäuer (Labmagen?)*: PachPhil VI 38,7.

ἢνίτζιν, τό RezLBG4Henr 329: wohl οἰνίτζιν.— LBG Korrektur.

ἢξενόω *wissen*: ScholArK III 1b 580a. Spaneas 162,30; 176,171.— Duc, Kr; LBG ἐξενόω; CGMEMG bes. pp.38-39.1381.

ἢπατίτης, ὁ *Hepatit*: CodAstr VI 78,7.— LBG, TLG; (Athena 79 [1983-1984] 165).

ἢπατοσκόπος *die Leber beschauend (um wahrzusagen)*: CosmGr 295,7. Lapid 153,9,2.— LS, LBG, TLG.

ἢπειρόθεν *vom Festland aus, zu Lande*: θαλαττιοῦται πάλιν τὸ ἢπειρόθεν CodAstr XI 2,77,F88.— LBG, TLG.

ἢπήτριον, τό *Stopfnadel*: GarzLess 242,101.— TLG; ἢπητήριον LBG.

*ἡπήτωρ, ὁ *Näher*: sutor GarzLess 242,100.— ἡπητής LS.

ἡπλησίον, τό ? *Teppich*: DeCer I 581,3 = DeCerDF II 15,299.— = LBG.

*ἡρεμητός *ruhend*: GennSchol VIII 137,12.15.16 etc.— TLG.

ἡρεσία, ἡ *Rudern*: κωπηλασία SynagLex 258 η 106.— TLG; ἐρεσία LBG.

ἡρωῖζω *Hexameter schreiben (dichten)*: PselPoem 6,27.100. EustDam 752D = EustDamCR 253,15. EustII 752,18.— LS, TLG, LBG.

ἡρωϊος *heldenhaft, heroisch*: μάχη Alexanderged 2195 = AlexandergedA 2200.— LS. = LBG.

ἡσυχαστέον *man muss Ruhe bewahren*: EustQuad IV 217.— LBG, TLG.

ἡσυχαστήριον, τό *Einsiedelei, Klause*: IsSyr 113,341 = IsSyrP 462,479; 503,154.156.— LBG, TLG; GarzLess 242,110.

*ἡφρενωμένως *unvernünftig*: PoiemMalt 1257.— S. ἀφρενόομαι LBGSup.

ἡχάδιν, τό eine Intonationsformel: ἱχάδιν DeCerTM 78,197,327 etc. = DeCerDF I 72,45; 78,222 etc.— LBG, TLG.

ἡχουμένιον, τό *Saflor, Färberdistel*: Alchim 7,15 s. οἰχομένιον, τό

ἢως (= ἢ ώς) *das heißtt, nämlich*: ScholHip II 256. ScholOpp Hal. 1,62. PsKod 158,12; 195,18. DelAn II 317,5. Alchimist XI 67,5; 71,2.— LBG, TLG, Soph, Duc + App I, NE 6 (1907) 207–209.